

**МОРАЛЬНО-ЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ МЕДИЧНИХ
ФАХІВЦІВ З НАПРЯМУ ПІДГОТОВКИ «ЛІКУВАЛЬНА СПРАВА»
(ОКР – СПЕЦІАЛІСТ) В УКРАЇНІ**

С.І. Рябий, Л.І. Гайдич

Кафедра догляду за хворими та вищої медсестринської освіти

Вищий державний навчальний заклад України

«Буковинський державний медичний університет», м. Чернівці

Реформування медичної освітньої галузі в Україні покликане створити науково-методичне підґрунтя для формування кваліфікованих конкурентоспроможних фахівців для потреб світової медичної спільноти. Однією з найважливіших складових у підготовці студентів з напрямку «Лікувальна справа» (ОКР – спеціаліст) є засвоєння морально–етичних питань та навичок у професійній діяльності.

За відомим визначенням, медична етика включає в себе сукупність норм поведінки та моралі у сфері діяльності медичного працівника. У моралі слід виділяти три основних елементи: моральна свідомість, моральна діяльність та моральні взаємини. З останнім тісно пов'язане виділення медичної деонтології як сукупності етичних принципів і правил поведінки медичного працівника під час виконання професійних обов'язків. Важливою особливістю наведеної схеми є чітка залежність від етапу історичного розвитку людства та відповідність запитам сьогодення. У сучасних складних умовах соціально-економічної кризи не забарилась нагадати про себе і криза духовності. Зміна політичних та економічних стосунків неминуче спричиняє закономірну реакцію з боку соціуму. Все це пояснює деяке переформування поглядів на сучасні пріоритети формування професійного медичного фахівця як з боку студентів, так і викладачів. Питання засвоєння «високих моральних цінностей», яким у недалекому минулому приділялась велика увага, у сьогоднішніх умовах викликає поблажливе іронічне ставлення, а деколи й навіть роздратування через невідповідність задекларованому і реальному. При анкетуванні студентів 2-3-х курсів з напрямку «Лікувальна справа» (ОКР – спеціаліст) про мотиваційні чинники у виборі й становленні їх майбутнього професійного зростання, переважна більшість опитаних (80,2%) обрала професійну складову і лише 9,6 % респондентів відзначили морально-етичну ланку. На жаль, акценту на покликанні служінню людям як визначальній рисі у формуванні фахівця та професійному самоствердженні, нині приділяється недостатня увага. Для порівняння, у більшості країн Євросоюзу, при екзаменуванні медичних фахівців на виявлення професійних вмінь важливе значення приділяють демонстрації рівня оволодіння навичками поведінки та спілкування з стандартизованим пацієнтом, родичами та медперсоналом. Так, на медичних факультетах у німецьких вишах деонтологічні питання є критичними при оцінюванні якості оволодіння професійними навичками. Зокрема, екзаменованій особі може бути відмовлено у зарахуванні іспиту на визначення професійних вмінь у разі

допущення суттєвих помилок або нехтування морально-етичними аспектами діяльності навіть при бездоганній техніці виконанні практичної навички.

У сьогоденних умовах девальвації загальнолюдських цінностей, необ'єктивного і деколи принизливого висвітлення діяльності медичних фахівців у ЗМІ, вкрай низької оплати праці, проблема створення належного рівня мотивації у студентів за напрямом «Лікувальна справа» (ОКР – спеціаліст) постає особливо гостро. Саме тому при підготовці майбутніх лікарів зростає роль авторитету викладача вищої школи, що полягає не тільки в демонстрації студентам свого професіоналізму у вузькому сенсі, а й створенні у студентів позитивного відгуку на етико-деонтологічні питання діяльності. Зважаючи на давно відоме гасло – «краще один раз побачити, ніж сто разів почути», навчально-виховний процес у клінічній медицині повинен базуватися не стільки на навчанні, скільки на наслідуванні. Вбачається за доцільне розширити контроль якості засвоєння комунікаційних навичок та морально-етичних і деонтологічних питань у системі дистанційної освіти, стимуляційного та проблемно-орієнтованого навчання. Врахування людського фактору у системі вищої медичної освіти поряд з активним впровадженням сучасних інформаційних технологій навчання може стати одним із шляхів боротьби з наслідками інформаційно-технологічної сингулярності та подолання когнітивної асиметрії.

Таким чином, одним із пріоритетів навчальної діяльності при підготовці медичних фахівців з напрямом «Лікувальна справа» (ОКР – спеціаліст) в умовах реформування системи вищої освіти в Україні є застосування сучасного концептуального підходу у засвоєнні морально-етичних комунікаційних навичок, що створить засади для інтеграції у світову медичну спільноту.

АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ІНТЕГРАЦІЇ В МІЖНАРОДНИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР

І.Г. Савка

Кафедра судової медицини та медичного правознавства

Вищий державний навчальний заклад України

«Буковинський державний медичний університет», м. Чернівці

На сьогодні можемо спостерігати, як вища медична освіта України все ширше інтегрується в Міжнародний освітній простір. Це дозволяє учасникам освітнього процесу здобути нові знання та досвід у провідних вищих навчальних закладах Європи та інших частин світу, познайомитися з новими технологіями та методиками викладання тих чи інших навчальних дисциплін, завести корисні знайомства та вдосконалити свій рівень іноземної мови, презентувати свій навчальний заклад на міжнародній освітній арені.

Студенти різних факультетів ВДНЗ України «Буковинський державний медичний університет» вже більше 10 років відправляються на стажування в клініки провідних університетів Австрії, Німеччини, Італії та ін. у рамках літньої виробничої практики та академічного взаємного обміну.